

Onderzoek voorgesteld op Europees congres

Gezonde varkens

Negen onderzoekers van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent hebben vorige maand onderzoeksresultaten voorgesteld op het jaarlijkse congres over gezondheidsmanagement bij varkens (*European Symposium of Porcine Health Management – ESPHM*).

Elise Bernaerdt, faculteit Diergeneeskunde Universiteit Gent

Varkens met lange staarten

Varkensstaarten mogen wettelijk slechts gecoupeerd worden wanneer er bewijzen zijn van problemen met staartbijten op het bedrijf. Nochtans wordt couperen nog steeds toegepast op bijna alle bedrijven. Aangezien staartbijtletsels ook vastgesteld worden bij varkens met gecoupeerde staarten, blijkt het couperen van staarten het onderliggende gedrag dat staartbijten uitlokt niet tegen te gaan. Wie staartbijten wil voorkomen, kan eerst enkele extrinsieke factoren aanpakken: overbezetting van de hokken vermijden, de dieren voldoende toegang geven tot voeder- en drinkplaatsen, de hokken verrijken (een permanente toegang tot voldoende materiaal, een combinatie van organische en anorganische materialen), zorgen voor een goed klimaat (geen tocht, geen direct zonlicht, goede luchtkwaliteit). Maar ook intrinsieke factoren spelen een rol, waarbij diergezondheid op de eerste plaats staat. Staartletsels zijn gerelateerd aan oorletsels, dus het is beter om niet te stoppen met het couperen van staarten zolang er bij de dieren oorletsels vastgesteld worden. Het spreekt voor zich dat ook sociale interacties tussen de varkens het ongewenste gedrag kunnen beïnvloeden. Zo moet je vermijden om varkensgroepen te mengen omdat er dan competitie ontstaat tussen de dieren.

De situatie moet natuurlijk per bedrijf bekeken worden en het kan enige tijd in beslag nemen vooraleer het niet-couperen van staarten succesvol is.

Besmette vaccinatiespuiten

Omdat ziektepreventie alsmaar belangrijker wordt, heeft Annelies Michiels, van het farmaceutische bedrijf Hipra, de besmettingsgraad van vaccinatiespuiten bij varkens onderzocht. Ze bekeek bij 79 spuiten (51 in België, 28 in Nederland) of er bacteriën, gisten en schimmels aanwezig waren. Ze ondervroeg de veehouders ook over het reinigen en bewaren van de spuiten na gebruik. De spuiten reinigen bleek geen goed effect te hebben op de graad van bacteriële besmetting en een twijfelachtig effect op de aanwezigheid van gisten en schimmels. De spuiten in de koelkast bewaren bleek wel een positief effect te hebben op de besmetting met bacteriën, gisten en schimmels. De combinatie van reinigen van de spuiten en het bewaren in de koelkast had een gunstig effect.

Verschillen tussen België en Nederland

Nele Caekebeke benadrukte in haar presentatie over het Europese *i-4-1-Health*-project de verschillen tussen België en Nederland. Voor het project werden 30 bedrijven (15 Belgische en 15 Nederlandse) geselecteerd die veel antibiotica gebruikten en zowel zeugen als gespeende biggen hadden. Over een periode van 1,5 jaar werden de bedrijven 4 keer bezocht. Daarbij werden algemene gegevens verzameld, een Biocheck.UGent werd afgenomen, het antibioticagebruik werd geëvalueerd en de bedrijven kregen specifieke adviezen. In België ging het voornamelijk over bedrijven in het 4-wekensysteem, met een gemiddelde bedrijfsgrootte van 437 zeugen. De Nederlandse bedrijven werkten meestal volgens het 1-wekensysteem en hadden een gemiddelde bedrijfsgrootte van 567 zeugen.

Behandelingsincidentie

	België	Nederland
Zuigende biggen	10,10	1,22
Gespeende biggen	43,78	12,02
Vleesvarkens	6,57	2,31
Gemiddelde per bedrijf	5,28	1,24

Op het vlak van de bioveiligheid scoorde Nederland over het algemeen beter op de Biocheck.UGent dan België. De score voor de interne bioveiligheid was 59% voor België en 73% voor Nederland. De score voor de externe bioveiligheid was 46% voor de Belgische en 71% voor de Nederlandse bedrijven. Het antibioticagebruik in beide landen werd vergeleken voor de zuigende biggen, de gespeende biggen en de vleesvarkens (zie tabel). Zoals verwacht, werden antibiotica het vaakst ingezet bij de gespeende biggen. Nederland scoort hier beter dan België, wat deels te wijten kan zijn aan het feit dat er in Nederland al langer maatregelen zijn om het antibioticagebruik te beperken. ■

Zoals verwacht, werden antibiotica het vaakst ingezet bij de gespeende biggen.

Een rekenprogramma van de ILVO-testwerking

Voederconversie en groei bij keuze van de beer

Welk eindbeersperma levert de beste biggenkwaliteit, vleesvarkensgroei, voederconversie en karkaskwaliteit? Om varkenshouders te helpen bij het kiezen van de juiste beer voor hun bedrijf, is ILVO op vraag van de sector in 2017 gestart met de testwerking die eindberen van diverse genetica met elkaar vergeleek. Inmiddels draait deze testwerking op volle toeren en ze resulteerde in een rekenprogramma waarmee varkenshouders de beste beer kunnen selecteren.

Alice Van den Broeke en Sarah De Smet, ILVO

Tot nu toe werd van 184 eindberen sperma geleverd op 1 of 2 praktijkbedrijven en de resultaten van hun nakomelingen lopen binnen. Tegen eind dit jaar zullen er ongeveer 230 beren in de test zitten. Nadat de kraamstalgegevens en karkasgegevens in 2018 beschikbaar werden, zijn sinds enkele maanden ook de voederconversie- en groeieresultaten beschikbaar. In het rekenprogramma kan je gegevens van 123 eindberen raadplegen en je vindt er de voederconversie- en

© TWAN WIEMANS

groeiresultaten van 89 eindberen. Hierdoor is voor het eerst in Vlaanderen mogelijk om deze economisch belangrijke parameters van eindberen die beschikbaar zijn op de Vlaamse markt objectief te vergelijken. VPF, RA-SE genetics en AWE gingen al akkoord met publicatie van de resultaten van hun geteste beren op <https://testwerking.ilvo.be>. Zou jij willen dat deze ijkpunten nog uitgebreid werden? Pleit er dan bij jouw fokkerijorganisatie of KI-centrum voor dat ze deelnemen

aan deze mogelijkheid, die door de sector gefinancierd wordt.

Huidige top 5 van eindberen

In het rekenprogramma op <https://testwerking.ilvo.be> kan je eenvoudig een ranglijst maken van de topberen op het vlak van groei of voederconversie. Wanneer je de gewenste parameter selecteert uit de keuzelijst, rangschikt het programma de beste eindbeer voor deze parameter bovenaan. De minst goede eindbeer staat onderaan. Je kunt de resultaten nog bijkomend filteren op KI-station, fokkerij-organisatie en actieve beren. Zo krijg je bij de geteste eindberen die nog steeds beschikbaar zijn in Vlaamse KI-centra de volgende de top 5 voor voederconversie: Vumar van de Kappellenhoek, Rum, Valere van 't Lindenerf, Uvos en Vladimir van 't Loonderhof (allemaal VPF-beren). Dezelfde oefening voor vleesvarkensgroei geeft de volgende top 5: eindbeer MA212 van RA-SE Genetics, gevolgd door de VPF-eindberen Weda, Uvos, Vaan van de Janshoek en Vivus. Wanneer je zelf eens test welke eindberen de hitlijst aanvoeren qua vleespercentage, zal je merken dat deze top 5 er weer helemaal anders uitziet.

Parameters vergelijken

Je kunt interessante eindberen ook selecteren uit een keuzelijst en ze dan vergelijken op meerdere parameters. Je krijgt dan een balkjesfiguur met de eindberen in verschillende kleurcodes. Ze staan van links naar rechts gerangschikt, met de best scorende eindberen uiterst rechts. Het zal wellicht meteen opvallen dat elke eindbeer sterke en zwakke punten heeft.

Met het rekenprogramma van de ILVO-testwerking kan je doordachte keuzes maken om een maximale opbrengst uit je vleesvarkens te halen. ILVO becijferde bijvoorbeeld dat een meeropbrengst van 30 euro per vleesvarkensplaats per jaar mogelijk is door de juiste eindbeer te kiezen. ■

Word jij een praktijkbedrijf?

Momenteel worden de eindberen voor ILVO getest op twee praktijkbedrijven, maar ILVO wil de testcapaciteit verhogen met een derde praktijkbedrijf. Heb je op je bedrijf een vrije eindbeerkeuze? Lever jij aan een slachthuis dat het classificeringstoestel Autofom III gebruikt? Werk jij met het boekhoudprogramma Ceres? Kan jij de voederopname opvolgen per hok of per 50 dieren maximaal? Wil jij tot slot je collega's-varkenshouders helpen door extra gegevens van je biggen en vleesvarkens te verzamelen met een goede begeleiding door ILVO? Dan ben jij een ideale kandidaat.

Per afgeleverd vleesvarken ontvang je een vergoeding van 2 euro. Per opgevolgde voeder-eenheid krijg je een vergoeding van 22 euro.

Stel je je graag kandidaat of wens je uitgebreidere informatie? Neem dan contact op via alice.vandenbroeke@ilvo.vlaanderen.be of 09 272 26 57. Wij komen dan langs om uit te leggen wat de extra opvolging van de biggen en vleesvarkens voor jouw bedrijf inhoudt en welke begeleiding we bieden.

Op testwerking.ilvo.be kan je eenvoudig een ranglijst maken.